# T096 ATĐ 8 (39) Luận Tỳ Bà Sa Q5-Xứ của Mười Tám Giới

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

LUAÄN TYØ BAØ SA
QUYEÅN 5

Phaàn Thöù Möôøi Baûy: XÖÙ CUÛA MÖÔØI TAÙM GIÔÙI

Möôøi taùm giôùi goàm: Giôùi maét, giôùi saéc, giôùi nhaõn thöùc. Giôùi tai, giôùi tieáng, giôùi nhó thöùc. Giôùi muõi, giôùi höông, giôùi tyû thöùc. Giôùi löôõi, giôùi vò, giôùi thieät thöùc. Giôùi thaân, giôùi xuùc, giôùi thaân thöùc. Giôùi yù, giôùi phaùp, giôùi yù thöùc. Coù thuyeát noùi: Giôùi naøy vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng. Noùi löôïc laø nhaân nôi Ñaïi Kinh, nhö Ñaïi Boản Khôûi, Ñaïi Baùt Neâ-hoaøn. Noùi roäng laø nhaân nôi nhaäp. Nhaäp vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng. Vì noùi löôïc nghóa laø giôùi, noùi roäng laø aám, neân aám vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng. Vì noùi löôïc laø nhaäp, neân noùi roäng nhö ñaõ noùi: Caùc phaùp höõu vi, mong caàu laø khoå, vì nhaân nôi söï mong caàu ñoù. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng, töùc laø giôùi naøy. Trong giôùi aáy, noùi roäng laø noùi veà saéc, taâm, noùi löôïc laø noùi veà phaùp taâm sôû. Nhaäp vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng, töùc laø nhaäp. Trong nhaäp noùi roäng laø noùi veà saéc, noùi löôïc laø noùi veà phaùp taâm taâm sôû. AÁm vöøa laø noùi löôïc, vöøa laø noùi roäng, töùc laø aám. Trong aám, noùi roäng laø noùi veà phaùp taâm sôû, noùi löôïc laø noùi veà saéc, taâm. Laïi coù thuyeát noùi: Giôùi hoaøn toaøn laø noùi roäng. Hoûi: Vì sao giôùi laø hoaøn toaøn noùi roäng? Ñaùp: Vì goàm thaâu taát caû phaùp. Kinh Ñaïi Boản Khôûi, Ñaïi Baùt Neâ- hoaøn maëc duø noùi roäng, nhöng chaúng goàm thaâu taát caû phaùp. Trong nhaäp duø goàm thaâu taát caû phaùp, nhöng khoâng noùi roäng. Trong aám khoâng goàm thaâu taát caû phaùp. AÁm duø goàm thaâu phaùp höõu vi, nhöng khoâng goàm thaâu phaùp voâ vi, cuõng khoâng noùi roäng, coøn giôùi naøy thì hoaøn toaøn noùi roäng, vì goàm thaâu taát caû phaùp. Ñaây laø phaùp maø Phaät Theá Toân ñaõ noùi löôïc, noùi roäng, khoâng phaûi chæ noùi roäng ngaàn aáy, nhö kinh Ñaïi Boản Khôûi, Ñaïi Baùt Neâ-hoaøn. Cuõng khoâng phaûi chæ noùi löôïc ngaàn aáy, nhö hai thí laø phaùp thí,

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 527

taøi thí. Hoûi: Neáu khoâng phaûi vaäy, thì phaùp aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Nhö phaùp, tröôùc noùi roäng, sau noùi löôïc. Nghóa laø phaùp möôøi taùm giôùi, goàm

thaâu phaùp aáy, laäp trong möôøi hai nhaäp. Nghóa laø phaùp möôøi hai nhaäp, goàm thaâu phaùp aáy laäp trong naêm aám, töø phaùp voâ vi. Nghóa laø phaùp naêm aám ñöôïc goàm thaâu phaùp aáy. Noùi veà caùc phaùp höõu vi, mong caàu laø khoå. Caùc phaùp höõu vi mong caàu chính laø Ñöùc Theá Toân hoaøn toaøn noùi löôïc. Thöïc ra ñaây laø Phaät noùi löôïc, noùi roäng. Do ñoù, Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Xaù-lôïi- phaát: Naøy Xaù- lôïi-phaát! Ta coù theå vì caùc ñeä töû, noùi löôïc, noùi roäng veà phaùp, nhöng ngöôøi nhaän bieát laø khoù, do ñoù, neân noùi löôïc, noùi roäng. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baïch Ñöùc Theá Toân! Chæ neân noùi löôïc vaø noùi roäng veà phaùp. Ngöôøi coù theå nhaän bieát phaùp, nhaân nôi choã noùi löôïc noùi roäng aáy, thí duï nhö roàng lôùn trong bieån, nuoâi döôõng thaân mình trong bieån, roài bay leân hö khoâng, giaêng maây khaép hö khoâng, phaùt ra saám chôùp laäp loøe, rung chuyeån, vang leân aâm thanh lôùn: Ta seõ möa xuoáng! Khi aáy, haøng traêm vò thaàn luùa, thaàn coû thuoác, caây coái raát sôï haõi, nghó raèng: Vôùi thaân to cuûa roàng bieån, neáu möa xuoáng e seõ bò hö hoaïi. Luùc ñoù, maët ñaát naøy cuõng khoâng sôï phaûi chòu möa cuûa roàng, duø cho möa suoát moät traêm ngaøn naêm, ta vaãn coù theå tieáp nhaän heát, nhö roàng lôùn cuûa bieån caû. Cuõng vaäy, Ñöùc Theá Toân ñaõ töø Phaät Traøng Anh, Ñònh Quang, Duy-Veä, Thöùc-Khí, Tuøy-Dieäp Caâu Löu Taàn, Caâu-na-haøm Maâu Ni, Ca Dieáp, Chaùnh Giaùc, nuoâi lôùn phaùp thaân, duøng ñaïi bi vaän haønh trong hö khoâng, duøng maây ñaïi töø che maùt caû theá gian, phaùt ra luoàng saám chôùp trí tueä, vang leân gioïng phaùp aâm to lôùn: Naøy Xaù-lôïi-phaát! Ta coù theå vì caùc ñeä töû giaûng noùi phaùp, hoaëc noùi löôïc, noùi roäng, chæ coù ngöôøi nhaän bieát laø khoù. Cuõng nhö caùc vò thaàn cuûa haøng traêm gioáng luùa, coû thuoác, caây goã phaûi sôï haõi, cuõng theá taát caû Thanh vaên ñeàu sôï haõi, nghó raèng: Ñöùc Theá Toân coù theå bieát roõ veà danh khaùc, cuù khaùc, vò khaùc, phaùp khaùc, nghóa khaùc. Neáu ngöôøi noùi phaùp thì e khoâng theå nhaän bieát, nhö ñaát khoâng sôï haõi, tieáp nhaän côn möa cuûa roàng. Nhö theá, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ nuoâi lôùn trí kieán trong saùu möôi kieáp, coù theå tieáp nhaän choã noùi löôïc, noùi roäng cuûa Ñöùc Theá Toân. Ngöôøi coù khaû naêng nhaän bieát phaùp, thì nhaân nôi söï noùi löôïc, noùi roäng naøy. Hoûi: Nhö coù phaùp baèng nhö traêm ngaøn soá na-thuaät cuûa Xaù-lôïi- phaát cuõng khoâng phaûi caûnh giôùi maø Xaù-lôïi-phaát bieát ñöôïc. Xaù-lôïi- phaát coù theå tieáp nhaän lôøi Theá Toân noùi? Ñaùp: Laø tieáp nhaän caûnh giôùi cuûa Thanh vaên, khoâng phaûi caûnh giôùi



cuûa Phaät. Coù theå tieáp nhaän trí cuûa Thanh vaên, chöù khoâng phaûi trí cuûa Phaät, coù theå tieáp nhaän haønh cuûa Thanh vaên, chöù khoâng phaûi haønh cuûa Phaät, hoaëc noùi khoan nhaän nöông töïa nôi Phaät. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghó raèng: Ñöùc Theá Toân giaûng phaùp bình ñaúng laø vì chaúng giaûng noùi suoâng, neân hoaøn toaøn ñaày ñuû, tuøy theo caên cô maø noùi phaùp. Vì theá cho neân Toân giaû Xaù-lôïi-phaát coù theå tieáp nhaän ñöôïc lôøi noùi phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân. Veà möôøi taùm giôùi töùc töø nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi. Hoûi: Danh (teân) coù möôøi taùm giôùi, chuûng loaïi coù bao nhieâu? Ñaùp: Danh coù möôøi taùm giôùi,

chuûng loaïi hoaëc laø möôøi baûy, hoaëc laø möôøi hai. Neáu choïn laáy saùu thöùc thì maát yù giôùi. Nhö vaäy, danh möôøi taùm, chuûng möôøi baûy. Neáu choïn laáy yù giôùi thì seõ maát saùu thöùc. Nhö theá, danh möôøi taùm, chuûng möôøi hai, ñoù goïi laø chuûng cuûa möôøi taùm giôùi laø möôøi baûy, hoaëc möôøi hai. Nhö danh, nhö chuûng, cuõng vaäy, danh soá, chuûng soá, danh töôùng, chuûng töôùng, danh khaùc, chuûng khaùc, danh rieâng, chuûng rieâng, danh nhaän bieát, chuûng nhaän bieát, ñeàu neân bieát roõ. Hoûi: Neáu chuûng loaïi cuûa möôøi taùm giôùi, hoaëc laø möôøi baûy, hoaëc laø möôøi hai, vì sao danh laäp ø möôøi taùm giôùi? Ñaùp: Do ba vieäc laø thaân, choã döïa, duyeân. Nghóa laø möôøi taùm giôùi goàm saùu thaân, saùu choã döïa, saùu duyeân. Saùu thaân laø saùu noäi giôùi: Laø giôùi nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù giôùi. Saùu choã döïa laø saùu thöùc giôùi: nhaõn thöùc giôùi, nhó, tyû, thieät, thaân vaø yù thöùc giôùi. Saùu duyeân nghóa laø saùu ngoaïi giôùi: Laø saéc giôùi, thanh, höông, vò, xuùc vaø phaùp giôùi. Ñoù goïi laø ba söï laø thaân, choã döïa, duyeân, laäp möôøi taùm giôùi. Nhö Kheá kinh cuûa Phaät ñaõ noùi: Saùu möôi hai giôùi ñeàu ôû trong nhaäp, vì ba vieäc aáy laø thaân, choã döïa vaø duyeân. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân noùi saùu möôi hai giôùi? Ñaùp: Vì nhaèm döùt tröø yù cuûa dò hoïc. Thaân kieán aáy laø goác cuûa saùu möôi hai thaân kieán. Vì döùt tröø thaân kieán, neân trong Kheá kinh cuûa Phaät noùi saùu möôi hai giôùi. Nhö trong Kheá kinh cuûa Phaät ñaõ noùi: Caâu Döïc! Moãi theá giôùi naøy coù caùc thöù giôùi, voâ löôïng giôùi, caûnh giôùi aáy noùi laø caûnh giôùi nhaän bieát. Ñoái vôùi caùc caûnh giôùi aáy, vôùi söùc maïnh ngaàm thaâu laáy hoaøn toaøn neân noùi veà nhaäp. ÔÛ ñaây, Kheá kinh cuûa Phaät laáy kieán ñeå goïi caûnh giôùi. Caûnh giôùi naøy ñeàu nhaäp trong möôøi taùm giôùi. Do ba vieäc laø thaân, choã döïa vaø duyeân neân trong Kheá kinh cuûa Phaät



duøng caây to laøm duï ñeå giaûng noùi: Caùc Tyø-kheo! Nhö laù cuûa caây to, giôùi cuõng gioáng nhö vaäy. Kheá kinh cuûa Phaät duøng kieán ñeå noùi veà giôùi. Giôùi aáy cuõng ñeàu nhaäp heát trong möôøi taùm giôùi. Do ba vieäc laø thaân, choã döïa vaø duyeân. Ñaây goïi laø laäp möôøi taùm giôùi. Ñoù laø taùnh cuûa giôùi, ñaõ gieo troàng cuøng nôi thaân neân hieän coù moät caùch töï nhieân. Ñaõ noùi veà taùnh cuûa giôùi xong, keá noùi veà haønh. Hoûi: Vì sao noùi giôùi? Giôùi coù nghóa gì? Ñaùp: Nghóa cuûa taùnh laø nghóa cuûa giôùi, nghóa cuûa ñoaïn, nghóa cuûa phaàn, nghóa vi teá, nghóa cuûa töôùng khaùc, nghóa khoâng töông töï, nghóa ñoaïn tröø, moãi vieäc laø söï cuûa giôùi. Xaù Ñeà noùi: Höôùng tôùi coõi nghóa laø giôùi, duy trì nuoâi lôùn laø giôùi. Nghóa cuûa taùnh laø nghóa cuûa giôùi: Moät thaân, moät yù coù möôøi taùm taùnh. Nhö trong moät ngoïn nuùi, coù nhieàu tính chaát: Taùnh cuûa saét, taùnh cuûa ñoàng, taùnh cuûa baïch laïp, tính chaát cuûa chì, thieác, taùnh cuûa vaøng, taùnh cuûa baïc, taùnh cuûa löu ly, taùnh cuûa thuûy tinh. Nhö theá, moät thaân, moät yù, coù möôøi taùm taùnh, töùc nghóa cuûa taùnh laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa cuûa ñoaïn laø nghóa cuûa giôùi: Thöù lôùp veà baøy thaân xaùc ra, töùc nhaän bieát coù nam, coù nöõ. Nhö pheân tre theo thöù lôùp ñan beän thì ñöôïc goïi laø loïng, laø quaït. Nhö töø goã vaùn, neân bieát naøo laø xe, cung ñieän, nhaø, giaûng ñöôøng,

ñaøi, quaùn. Nhö theá, theo thöù lôùp baøy thaân xaùc maø phaân bieät laø nam, nöõ, neân nghóa veà ñoaïn naøy laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa cuûa phaàn laø nghóa cuûa giôùi: Nhö nöõ coù möôøi taùm phaàn, nam coù möôøi taùm phaàn, töùc nghóa cuûa phaàn laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa vi teá laø nghóa cuûa giôùi: Nöõ coù möôøi taùm phaàn vi teá, nam coù möôøi taùm phaàn vi teá, neân nghóa vi teá laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa töôùng khaùc laø nghóa cuûa giôùi: Töôùng cuûa nhaõn khaùc cho ñeán töôùng cuûa yù khaùc, neân nghóa cuûa töôùng khaùc laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa khoâng töông töï laø nghóa cuûa giôùi: Nhaõn giôùi khoâng töông töï... cho ñeán yù giôùi khoâng töông töï, neân nghóa khoâng töông töï laø nghóa cuûa giôùi. Nghóa ñoaïn tröø laø nghóa cuûa giôùi: Nhaõn giôùi ñoaïn ba coõi cho ñeán yù giôùi ñoaïn ba coõi, neân nghóa ñoaïn tröø laø nghóa cuûa giôùi. Moãi vieäc laø vieäc cuûa giôùi: Nghóa laø söï cuûa nhaõn giôùi, khoâng phaûi... cho ñeán söï cuûa yù giôùi. Söï cuûa yù giôùi, khoâng phaûi... cho ñeán söï cuûa nhaõn giôùi. Neân caùc thöù söï naøy laø söï cuûa giôùi. Xaù Ñeà noùi: Höôùng tôùi caùc ñöôøng laø giôùi, duy trì nuoâi lôùn laø giôùi. Höôùng tôùi caùc ñöôøng laø giôùi: Höôùng tôùi caùc caûnh giôùi, caùc loaøi, caùc chuùng sinh höôùng ñeán söï luaân chuyeån theo sinh töû, duy trì laø taùnh



cuûa chính noù. Nuoâi lôùn taùnh cuûa keû khaùc. Ñaây laø nghóa taùnh, laø nghóa cuûa giôùi, nghóa ñoaïn, nghóa phaàn nghóa vi dieäu, nghóa töôùng khaùc, nghóa khoâng töông töï, nghóa ñoaïn, caùc thöù vieäc laø nghóa cuûa giôùi. Xaù-ñeà noùi raèng: “Ñöôøng laø giöõ gìn caûnh giôùi, nuoâi lôùn laø giôùi”. Nhö theá, haønh chung ñaõ noùi xong, seõ noùi veà haønh rieâng. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn giôùi? Ñaùp: Nhaõn giôùi, nghóa laø maét nhìn thaáy saéc, ñaõ thaáy, seõ thaáy, ñang thaáy vaø taát caû caùc thöù coøn laïi. Ñaõ thaáy laø quaù khöù, seõ thaáy laø vò lai, ñang thaáy laø hieän taïi. Taát caû caùc thöù coøn laïi, nghóa laø nhaõn thöùc kia hoaëc khoâng, hoaëc chaúng phaûi khoâng. Laïi coù thuyeát noùi: Maét ta thaáy saéc laø sôû höõu cuûa ta. Taát caû chuùng sinh khaùc ñeàu coù sôû höõu khaùc. Töùc laø maét ta khoâng thaáy saéc laø sôû höõu khaùc cuûa ta. Taát caû chuùng sinh khaùc cuõng coù sôû höõu khaùc. Laïi coù thuyeát noùi: Töùc maét ta thaáy saéc laø cuûa ta, taát caû chuùng sinh khaùc cuõng coù sôû höõu. Nghóa laø maét ta khoâng thaáy saéc laø sôû höõu khaùc cuûa ta, caùi khaùc khoâng thaáy saéc cuõng laø sôû höõu khaùc. Hoûi: Neáu khoâng coù vieäc naøy thì moät maét, hai ngöôøi thaáy saéc, huoáng chi laø nhieàu. Vì sao noùi maét ta thaáy saéc laø sôû höõu cuûa ta, taát caû chuùng sinh khaùc cuõng coù sôû höõu. Ñaùp: Keå nhö coù vieäc naøy, duøng maét cuûa ngöôøi khaùc ñeå thaáy saéc chaêng? Song choã duøng cuûa maét, laø vieäc nhaân thaáy saéc, caùi thaáy kia ñaõ maát, nghóa laø söï duøng xong laø maát. Do ñoù neân noùi, maét ta thaáy saéc, laø sôû höõu cuûa ta, taát caû chuùng sinh khaùc cuõng coù sôû höõu. Laïi coù thuyeát noùi: Maét ta thaáy saéc laø sôû höõu cuûa ta, taát caû chuùng sinh khaùc cuõng khoâng phaûi sôû höõu, cuõng khoâng phaûi sôû höõu khaùc. Nghóa laø maét ta khoâng thaáy saéc, laø sôû höõu khaùc cuûa ta, taát caû chuùng sinh khaùc khoâng phaûi laø sôû höõu, cuõng khoâng phaûi sôû höõu khaùc. ÔÛ ñaây khoâng noùi. Maét naøy vì sao khoâng phaûi sôû höõu, khoâng phaûi sôû höõu khaùc. Hoûi: Neáu khoâng

noùi thì vieäc naøy theá naøo? Ñaùp: Nhö theá thì toát! Nhö tröôùc ñaõ noùi, nghóa laø maét ta thaáy saéc laø sôû höõu cuûa ta, laø sôû höõu khaùc cuûa taát caû chuùng sinh khaùc. Nghóa laø maét ta khoâng thaáy saéc laø sôû höõu khaùc cuûa ta, taát caû chuùng sanh khaùc cuõng coù sôû höõu khaùc. Hoûi: Nhö moät maét coù theå thaáy saéc, hai maét khoâng thaáy saéc, theá naøo laø thaáy maø khoâng thaáy, nhaân khoâng phaûi thaáy maø thaáy nhaân? Ñaùp: Nhaân nôi thaáy, khoâng thaáy maø ñeán, nhaân nôi khoâng thaáy, thaáy maø ñeán, thaáy vaø khoâng thaáy ñeàu ñeán, neân noùi laø nhaân. Thaáy vaø



khoâng thaáy gìn giöõ, khoâng thaáy vaø thaáy gìn giöõ, laø gìn giöõ cho nhau, neân noùi laø nhaân, thaáy vaø khoâng thaáy cuøng duy trì, khoâng thaáy vaø thaáy cuøng duy trì, laø cuøng duy trì cho nhau, neân noùi laø nhaân. Vì thaáy vaø khoâng thaáy sinh khôûi, vì khoâng thaáy vaø thaáy sinh khôûi, moãi moãi ñeàu sinh khôûi neân noùi laø nhaân. Thaáy vaø khoâng thaáy nuoâi döôõng, khoâng thaáy vaø thaáy nuoâi döôõng, vì ñeàu nuoâi döôõng laãn nhau, neân noùi laø nhaân. Thaáy vaø khoâng thaáy taêng tröôûng, khoâng thaáy vaø thaáy taêng tröôûng, vì moãi moãi ñeàu taêng tröôûng laãn nhau, neân noùi laø nhaân. Hoaëc noùi: Maét thaáy vaø khoâng thaáy, hai caùch naøy ñeàu coù cuøng moät giôùi, moät nhaäp, moät caên, moät kieán. Moät giôùi laø nhaõn giôùi, moät nhaäp laø nhaõn nhaäp, moät caên laø nhaõn caên, moät kieán laø nhaõn kieán. Nhö nhaõn giôùi, nhó, tyû thieät, thaân giôùi cuõng theá. Hoûi: Theá naøo laø giôùi cuûa saéc? Ñaùp: Nghóa laø saéc, maét ñaõ thaáy, seõ thaáy, ñang thaáy, vaø taát caû thöù khaùc. Ñaõ thaáy laø saéc quaù khöù, seõ thaáy laø saéc vò lai, ñang thaáy laø saéc hieän taïi vaø taát caû thöù khaùc, nhö ñaïi sö nöôùc Keá-taân noùi taát caû caùc thöù khaùc, saéc coù boán thöù: 1. Coù saéc quaù khöù, laø maét khoâng thaáy vì ñaõ dieät. 2. Coù saéc vò lai, noùi laø maét khoâng thaáy seõ dieät. 3. Coù saéc hieän taïi, laø maét khoâng thaáy maø dieät. Laïi coù saéc vò lai, laø phaùp baát sinh. Ñaây laø boán loaïi hieän coù khaùc cuûa saéc do sö nöôùc Keá-taân noùi. Ngoaøi ra, taát caû caùc thöù khaùc coù naêm loaïi saéc: 1. Coù saéc quaù khöù, laø maét khoâng thaáy vì ñaõ dieät. 2. Coù saéc vò lai, laø maét khoâng thaáy vì seõ dieät. 3. Coù saéc hieän taïi, laø maét khoâng thaáy maø dieät. Laïi coù saéc cuûa vò lai, laø phaùp baát sinh. Phaùp baát sinh coù hai thöù: hoaëc nhaõn thöùc laø khoâng, hoaëc chaúng phaûi khoâng, laø taát caû saéc khaùc, noùi coù naêm loaïi. Coù thuyeát noùi: Laïi coù taát caû saéc, hoaëc laø caûnh giôùi cuûa moät chuùng sinh, hoaëc hai. hoaëc ñeán traêm ngaøn chuùng sinh. Nghóa laø moät chuùng sinh thaáy saéc cho ñeán traêm ngaøn. Nghóa naøy theá naøo? Nhö ngöôøi noùi phaùp, böôùc leân toøa cao, traêm ngaøn chuùng sinh thaáy roài khôûi thöùc duyeân theo ngöôøi aáy. Caùc thöù hieän coù cuûa ngöôøi kia khoâng khôûi töùc laø caùc thöù hieän coù khaùc, nhö maët traêng môùi moïc, traêm ngaøn chuùng sinh nhìn thaáy lieàn khôûi thöùc duyeân vôùi maët traêng kia. Taát caû thöù aáy chaúng khôûi caùc thöù khaùc. Nhö moät kyõ nöõ trang söùc ñeïp ñeõ ôû giöõa nhoùm ñoâng tuï taäp, traêm ngaøn chuùng sinh thaáy roài, khôûi thöùc duyeân vôùi coâ ta, taát caû caùc thöù khaùc

khoâng daáy khôûi, töùc laø caùc thöù hieän coù khaùc. Coù thuyeát noùi: Laïi coù taát caû caùc saéc khaùc, hoaëc moät chuùng sinh khoâng thaáy, hoaëc hai, cho ñeán traêm ngaøn chuùng sinh cuõng khoâng thaáy. Neân nhö coäi nguoàn cuûa nuùi, hang nuùi, söôøn nuùi, beân trong nuùi, treân maët ñaát naøy, trong bieån caû, trong nuùi chuùa Tu di, duø laø caûnh giôùi cuûa thieân nhaõn, nhöng vì khoâng duøng neân khoâng thaáy. Hoûi: Coù phaûi laø caûnh giôùi cuûa Phaät nhaõn chaêng? Ñaùp: Coù thieân nhaõn cuûa Phaät thöôøng hieän ôû tröôùc. Nhö saéc, thanh, höông, vò, xuùc giôùi cuõng vaäy. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Laø maét duyeân saéc sinh nhaõn thöùc. Hoûi: Nhö tröø taùnh cuûa chính noù, taát caû phaùp khaùc ñeàu duyeân sinh nhaõn thöùc. Vì sao noùi maét duyeân sinh nhaõn thöùc? Ñaùp: Vì tieáp caän maét kia, vaø duyeân taêng thöôïng, khi maét, saéc kia sinh nhaõn thöùc, seõ cuøng vôùi duyeân taêng thöôïng raát gaàn, khoâng phaûi nhö ñaõ sinh, giaø, voâ thöôøng. Hoaëc noùi: Nghóa laø maét ngöôøi kia laø choã döïa vaø duyeân. Choã döïa laø maét, duyeân laø saéc. Hoaëc noùi: Trong vaø ngoaøi. Trong laø maét, ngoaøi laø saéc. Hoaëc noùi: Noùi theo caên vaø nghóa cuûa caên. Noùi theo caên laø maét (nhaõn caên). Nghóa cuûa caên laø saéc, laø noùi maét duyeân saéc sanh nhaõn thöùc. Hoûi: Nhö duyeân nôi saéc sinh thöùc, vì sao noùi nhaõn thöùc khoâng noùi saéc thöùc? Ñaùp: Leõ ra phaûi noùi, nhö kinh ñaõ noùi beân ngoaøi caên laø traàn caûnh: thoï saéc duyeân sinh thöùc. Neáu khoâng noùi, phaûi bieát, ñaây laø Ñöùc Theá Toân giaûng theo phöông tieän, vì ñaây laø nghóa hieän, nghóa moân hieän, nghóa löôïc hieän, nghóa ñoä neân bieát. Hoaëc noùi: Vì kheùo giaûng noùi nghóa vi dieäu. Tuy saéc duyeân sinh thöùc, chæ khi maét kia sinh thöùc laø nghóa vi dieäu. Ví nhö noùi veà ngheà kyõ nöõ, nhuoäm aùo, vieát chöõ. Nhö noùi theá, caùi gì taïo neân ngheà kyõ nöõ? Khoâng theå khoâng laø ngöôøi con gaùi taøi saéc, ñaøn gioûi, haùt hay, daïy nhaïc, giöõ tieáng, v.v... chuùng ta khoâng tìm hieåu nhöõng chi tieát treân maø chæ noùi ngöôøi kyõ nöõ kia gioûi, gioûi laøm chuû coâng vieäc naøy moät caùch raát toát. Hoaëc nhö noùi ngöôøi thôï nhuoäm, caùi gì khoâng phaûi ngoaøi maøu saéc nhuoäm, nhaân coâng nhuoäm taïo thaønh. Nhö chæ noùi ngöôøi naøy laøm raát toát coâng vieäc nhuoäm aáy. Hoaëc nhö ngöôøi vieát chöõ, duøng buùt vieát neân chöõ ñeïp, caùi gì khoâng phaûi ngoaøi möïc, giaáy, ngöôøi vaø caùc phöông tieän. Nhöng chæ noùi ngöôøi kia vieát chöõ raát ñeïp. Cuõng theá, tuy noùi duyeân saéc sinh ra thöùc, nhöng



quaù trình sinh ra thöùc cuûa maét kia laø caû moät söï vi dieäu, noùi vi dieäu, nghóa vi dieäu, nhö ngöôøi nhuoäm aùo vieát chöõ kia. Hoaëc noùi: Maét vaø nhaõn thöùc, moät nöông (y) töïa, moät yù coù theå nhaän ñöôïc veà saéc baát ñònh. Hoaëc noùi: Saéc trong maét khoâng nhaát ñònh. Hoaëc noùi: Maét ôû torng yù mình, saéc khoâng nhaát ñònh. Toân giaû Baø-tu-maät noùi: Nhö duyeân saéc sinh thöùc, Vì sao noùi nhaõn thöùc, khoâng noùi saéc thöùc? Ñaùp: Vì döïa vaøo maét, chöù khoâng döïa vaøo saéc. Laïi noùi: Maét vi dieäu, chöù khoâng phaûi saéc vi dieäu. Laïi noùi: YÙ

cuûa mình ôû maét coù theå ñaït ñöôïc, chöù khoâng phaûi saéc. Laïi noùi: Maét tieáp caän söï, coøn saéc thì khoâng nhaát ñònh. Laïi noùi: Maét nhaän ( caûm thoï), chöù khoâng phaûi saéc. Laïi noùi: Maét taêng giaûm, thöùc cuõng taêng giaûm, chöù khoâng phaûi saéc. Laïi noùi: Maét laø duyeân taêng thöôïng, chöù khoâng phaûi saéc. Toân giaû Ñaøm-ma-ña-la noùi: Neáu khoâng coù maét, taát nhieân khoâng sinh thöùc. Hoûi: Neáu khoâng coù saéc thì cuõng khoâng sinh thöùc phaûi chaêng? Ñaùp: Neáu khoâng coù moät saéc thì laïi coù hai, cho ñeán traêm ngaøn saéc. Neáu khoâng coù maét, duø laø na-thuaät saéc ôû tröôùc cuõng khoâng theå döïa vaøo saéc naøy maø sinh thöùc, cho neân noùi laø söï soá: Döïa yû vaø dieäu YÙ mình nhaän gaàn Taêng vaø duyeân treân Sö töôûng ôû sau. Maét nhaän bieát saéc Hoûi: Nhö thöùc bieát saéc, chaúng phaûi maét bieát saéc, Vì sao noùi maét bieát saéc? Ñaùp: Thuyeát naøy leõ ra phaûi noùi nhö vaäy, Maét (nhaõn caên) cho ñeán nhaõn thöùc ñöôïc bieåu hieän ñoù laø thaáy, neân nhö vaäy. Hoûi: Neáu khoâng nhö theá thì vì yù gì? Ñaùp: Vì laø coâng cuï. Nhö ngöôøi buoân baùn ñi treân ñöôøng baùn rong, khoâng phaûi ngöôøi aáy ñi treân ñöôøng maø laø chaân ñi. Chæ vì ngöôøi aáy laáy vieäc ñi laøm coâng cuï, cho neân noùi ngöôøi ñi baùn rong. Cuõng theá, maëc duø thöùc bieát saéc, song vì maét kia laø coâng cuï thaáy saéc, cho neân noùi maét nhaän bieát saéc. Hoaëc noùi: Tröø noùi laïi loãi, nhö sau seõ noùi maét nhaän bieát saéc laø do



taâm, yù, thöùc. Hoûi: Taâm, yù, thöùc coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Coù thuyeát noùi: Khoâng khaùc nhau. Taâm, yù, thöùc, laø moät nghóa, khoâng coù nhieàu nghóa. Nhö ngöôøi naøy ñoïc möôøi teân, ngöôøi kia noùi löûa coù möôøi teân nhö: ngoïn löûa, höøng chaùy, cuûi chaùy taøn, löûa döõ, khoùi ñen ôû nôi aùnh saùng, aùnh löûa, tuyeát oaùn. Ñaây laø möôøi teân cuûa löûa vaø ñoàng laø moät. Cuõng theá, ngöôøi ñoïc leân saéc cuûa löûa, noùi saéc cuûa löûa coù möôøi teân: Löûa ñoû, nhieàu dòch cheát Maøu vaøng, khôûi ñao binh Löûa hoàng, coù ñoùi khaùt Saéc taïp, hôïp nguõ coác. Maøu xanh ñaày vui möøng Maøu traéng nöôùc höng thònh Maøu ñen, caûnh toån giaûm Ñaây goïi möôøi saéc löûa. Cuõng theá, Kheá kinh khaùc noùi: Caùc loaïi thoï phaân bieät, thoï nhaän bieát. Caùc thoï aáy ôû ñaây tuy coù nhieàu teân nhöng chæ laø moät. Coù baøi keä töø Kheá kinh khaùc noùi veà thoï nhö sau: Giaûi toùm huaân lôùn Ngaøn maét, Caâu Döïc Maët trôøi, Thieân vöông Nhaân ñeà ôû sau. Ñaây duø laø möôøi teân, nhöng vaãn laø moät. Cuõng theá, noùi taâm, yù, thöùc, ñoàng moät nghóa, chaúng phaûi nhieàu nghóa. Hoaëc noùi: Coù söï khaùc nhau. Taâm laø quaù khöù, yù laø vò lai, thöùc laø hieän taïi. Hoaëc noùi: Giôùi neâu baøy taâm, nhaäp neâu baøy yù, aám neâu baøy thöùc. Hoaëc noùi: Nghóa veà taùnh laø nghóa cuûa taâm, nghóa thu vaøo cöûa laø nghóa cuûa yù, nghóa nhoùm laø nghóa cuûa thöùc. Hoaëc noùi: Taùnh nöông döïa, kieâu ngaïo, buoâng lung laø noùi veà taâm. Nghóa veà taùnh laø nghóa cuûa giôùi. Caäy cuûa caûi, kieâu ngaïo, buoâng lung laø noùi veà yù. Nghóa thu vaøo laø nghóa cuûa nhaäp. Döïa vaøo thaân maïng, kieâu ngaïo, buoâng lung laø noùi veà thöùc. AÁm nhö keû thuø. Hoaëc noùi: Suy nghó laø taâm, giaùc laø yù, bieát laø thöùc. Toân giaû Baø-baït-la-traø noùi: Naêng suy nghó, naêng döùt boû laø taâm, naêng thöùc tænh, naêng theo pheùp taéc laø yù, naêng

nhaän bieát, naêng phaân bieät laø thöùc, naêng tö duy laø höõu laäu, naêng döùt tröø laø voâ laäu, naêng thöùc tænh laø höõu laäu, naêng theo pheùp taéc laø voâ laäu, naêng nhaän bieát laø höõu laäu, naêng

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 535

phaân bieät laø voâ laäu. Taâm, yù, thöùc, laø khaùc nhau. Nhö nhaõn thöùc, nhó, tyû, thieät, thaân, yù thöùc cuõng vaäy. Hoûi: Theá naøo laø yù giôùi? Ñaùp: Nghóa laø yù phaùp ñaõ bieát, seõ bieát, ñang bieát vaø taát caû thöù khaùc. Ñaõ bieát laø quaù khöù, seõ bieát laø vò lai, ñang bieát laø hieän taïi, vaø taát caû caùc thöù khaùc aáy, nghóa laø yù, hoaëc khoâng, hoaëc chaúng khoâng. Hoûi: Theá naøo laø phaùp giôùi? Ñaùp: Töùc laø phaùp, yù ñaõ bieát, seõ bieát, ñang bieát. Ñaõ bieát laø quaù khöù, seõ bieát laø vò lai, ñang bieát laø hieän taïi. Hoûi: Vì sao saùu thöùc khoâng laäp taát caû caùc thöù khaùc? Ñaùp: Vì haønh neân laäp saùu thöùc, yù cuûa quaù khöù kia khoâng taïo ra haønh. Hoaëc noùi: Vì sinh neân laäp saùu thöùc, yù cuûa quaù khöù kia khoâng sinh ra phaùp. Vì theá cho neân saùu thöùc khoâng laäp taát caû thöù khaùc. Hoûi: Vì sao phaùp giôùi khoâng laäp caùc thöù khaùc? Ñaùp: Ñaõ noùi veà yù, neân bieát laø ñaõ noùi löôïc veà phaùp giôùi. Nghóa laø ngöôøi kia khoâng noùi, trong ñaây thì noùi, töùc laø kia noùi chöa roát raùo, ôû ñaây noùi roát raùo. Cho neân phaùp giôùi khoâng laäp caùc thöù khaùc. Hoaëc noùi: Khoâng phaûi laø nhaân nôi phaùp giôùi, neân laäp taát caû caùc thöù khaùc. Neáu nhaân nôi phaùp giôùi maø laäp taát caû caùc thöù khaùc thì taát caû möôøi hai nhaäp cuõng seõ laäp taát caû caùc thöù khaùc. Chæ vì khoâng phaûi phaùp giôùi, neân laäp taát caû caùc thöù khaùc. Vì theá cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Haún laø coù trong phaùp saéc giôùi, hoaëc taát caû, hoaëc taát caû thöù khaùc chaêng? Ñaùp: Coù möôøi saéc nhaäp laø sôû höõu, sôû höõu khaùc. Nghóa laø sinh, giaø, voâ thöôøng kia laø sôû höõu naøy. Hoûi: Vì sao? Ñaùp: Töùc laø nhaäp kia trong phaùp giôùi, nhöng phaùp giôùi khoâng coù sôû höõu khaùc, cho neân nhö vaäy. Hoûi: Coù sôû höõu, sôû höõu khaùc trong phaùp Voâ Saéc chaêng? Ñaùp: Coù, baûy yù giôùi laø sôû höõu, sôû höõu khaùc. Nghóa laø sinh, giaø, voâ thöôøng kia laø sôû höõu naøy. Hoûi: Vì sao? Ñaùp: Vì baûy yù giôùi kia nhaäp trong phaùp giôùi maø phaùp giôùi nghóa laø khoâng coù sôû höõu khaùc, cho neân nhö theá. Hoûi: Neáu coù xöù leä thuoäc ôû nhaõn, thì xöù ñoù vöøa leä thuoäc ôû saéc, vöøa leä thuoäc ôû chuû theå sinh ra nhaõn thöùc chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø xöù, hoaëc laø xöù khaùc.

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 536

Hoûi: Theá naøo laø xöù? Ñaùp: Sinh nôi coõi Duïc, thaáy saéc coõi Duïc, maét cuûa coõi Duïc kia, saéc nôi coõi Duïc kia coù theå sinh ra nhaõn thöùc nôi coõi Duïc. Sinh trong Sô thieàn, maét cuûa ñòa Sô thieàn troâng thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Sô thieàn kia, saéc cuûa ñòa Sô thieàn kia coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn, ñaây goïi laø xöù. Hoûi: Theá naøo laø xöù khaùc? Ñaùp: Sinh trong coõi Duïc: maét cuûa ñòa Sô thieàn thaáy saéc nôi coõi Duïc, maét cuûa ñòa Sô thieàn kia vôùi saéc coõi Duïc, coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh coõi Duïc: maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn kia vaø saéc

coõi Duïc, coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn, maét cuûa ñòa Nhò thieàn vôùi saéc cuûa ñòa Sô thieàn, coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn kia vôùi saéc cuûa ñòa Nhò thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh coõi Duïc: maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Tam thieàn kia vaø saéc coõi Duïc coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Töù thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vôùi saéc cuûa ñòa Töù thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây noùi laø sinh coõi Duïc. Nhö sinh nôi coõi Duïc, sinh nôi Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn cuõng nhö vaäy. Ñaây goïi laø xöù khaùc. Hoûi: Coù xöù khaùc leä thuoäc ôû maét, xöù khaùc leä thuoäc ôû saéc, xöù khaùc



leä thuoäc ôû chuû theå sinh ra nhaõn thöùc chaêng? Ñaùp: Coù, Sinh coõi Duïc, maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc coõi Duïc, maét cuûa ñòa Nhò thieàn kia vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh coõi Duïc: maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn, maét cuûa Ñòa Tam thieàn vaø saéc cuûa ñòa Nhò Thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc coõi Duïc coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây laø sinh ra ôû coõi Duïc. Nhö sinh coõi Duïc, sinh ôû Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn cuõng vaäy. Ñaây goïi laø xöù khaùc leä thuoäc ôû maét, xöù khaùc leä thuoäc ôû saéc, xöù khaùc leä thuoäc ôû

chuû theå sinh ra nhaõn thöùc. Hoûi: Coù xöù leä thuoäc ôû thaân, xöù vöøa leä thuoäc maét, vöøa leä thuoäc saéc, vöøa leä thuoäc ôû chuû theå sinh ra nhaõn thöùc chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø xöù, hoaëc laø xöù khaùc. Hoûi: Theá naøo laø xöù? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc: Maét coõi Duïc thaáy saéc coõi Duïc. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét coõi Duïc vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc coõi Duïc. Sinh ôû Sô thieàn: Maét cuûa ñòa Sô thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân ôû ñòa Sô thieàn, maét cuûa ñòa Sô thieàn vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn, ñaây goïi laø xöù. Hoûi: Theá naøo laø leä thuoäc xöù khaùc? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc: maét cuûa ñòa Sô thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Sô thieàn vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Sô thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Sô thieàn vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh ôû coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Nhò thieàn vaø saéc coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Nhò thieàn vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Nhò thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Thaân nôi ôû Duïc kia, maét cuûa ñòa Nhò thieàn vaø saéc cuûa ñòa

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 538

Nhò thieàn coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh ôû coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc coõi Duïc, thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc coõi Duïc coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh ôû coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc ôû coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Sô thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Töù thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Töù thieàn coù theå sinh nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây goïi laø sinh ôû coõi Duïc. Nhö sinh ôû coõi Duïc, sinh ôû Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn,

Töù thieàn cuõng vaäy. Ñoù goïi laø xöù khaùc. Laïi coù xöù khaùc leä thuoäc nôi thaân, vöøa laø xöù khaùc leä thuoäc ôû maét, vöøa laø xöù khaùc leä thuoäc ôû saéc, vöøa laø xöù khaùc leä thuoäc ôû chuû theå sinh ra nhaõn thöùc chaêng? Ñaùp: Coù, Sinh ôû coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh ôû coõi Duïc: Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Nhò thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Nhò thieàn, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Thaân ôû coõi Duïc kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây goïi laø sinh ôû coõi Duïc. Sinh ôû Nhò thieàn: Maét cuûa ñòa Tam thieàn thaáy saéc ôû coõi Duïc. Thaân ôû ñòa Nhò thieàn kia, maét cuûa ñòa Tam thieàn vaø saéc ôû coõi Duïc, coù theå sinh



ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Laïi sinh ôû Nhò thieàn: Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc coõi Duïc. Thaân cuûa ñòa Nhò thieàn kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vôùi saéc ôû coõi Duïc, coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Maét cuûa ñòa Töù thieàn thaáy saéc cuûa ñòa Tam thieàn. Thaân cuûa ñòa Nhò thieàn kia, maét cuûa ñòa Töù thieàn vaø saéc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra nhaõn thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây goïi laø sinh nôi Nhò thieàn. Nhö sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn cuõng vaäy. Ñaây goïi laø xöù khaùc. Nhö nhaõn giôùi, saéc giôùi, nhaõn thöùc giôùi ñaõ noùi xong, nhó giôùi, thanh giôùi, nhó thöùc giôùi cuõng vaäy. Hoûi: Laïi coù xöù vöøa leä thuoäc vaøo muõi, xöù ñoù vöøa leä thuoäc muøi höông, xöù ñoù vöøa leä thuoäc nôi chuû theå sinh ra tyû thöùc chaêng? Ñaùp: Coù. Muõi coõi Duïc, höông coõi Duïc, coù theå sinh ra tyû thöùc coõi Duïc. Nhö tyû giôùi, höông giôùi, tyû thöùc giôùi ñaõ noùi xong. Thieät giôùi, vò giôùi, thieät thöùc giôùi cuõng vaäy. Hoûi: Laïi coù xöù vöøa leä thuoäc thaân, xöù aáy vöøa leä thuoäc xuùc, xöù ñoù vöøa leä thuoäc chuû theå sinh ra thaân thöùc chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø xöù, hoaëc laø xöù khaùc. Hoûi: Theá naøo laø xöù? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc: Xuùc ôû coõi Duïc, thaân ôû coõi Duïc kia vôùi xuùc cuûa coõi Duïc coù theå sinh ra thaân thöùc ôû coõi Duïc. Sinh ôû Sô thieàn: Thoï nhaän xuùc cuûa ñòa Sô thieàn. Thaân cuûa ñòa Sô thieàn kia vaø xuùc cuûa ñòa Sô thieàn coù theå sinh thaân thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Ñaây goïi laø xöù. Hoûi: Theá naøo laø xöù khaùc? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn: Thoï nhaän veà xuùc cuûa ñòa Nhò thieàn, thaân cuûa ñòa Nhò thieàn kia vaø xuùc cuûa ñòa Nhò thieàn coù theå sinh ra thaân thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Sinh ôû Tam thieàn: Thoï nhaän veà xuùc cuûa ñòa Tam thieàn, thaân cuûa ñòa Tam thieàn kia vôùi xuùc cuûa ñòa Tam thieàn coù theå sinh ra thaân thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Sinh ôû Töù thieàn: Thoï nhaän veà xuùc cuûa ñòa Töù thieàn, thaân cuûa ñòa Töù thieàn kia vaø xuùc cuûa ñòa Töù thieàn coù theå sinh ra thaân thöùc cuûa ñòa Sô thieàn. Nghóa laø xuùc coù theå thoï nhaän ñòa cuûa chính mình, chöù khoâng phaûi thoï nhaän ñòa cuûa ngöôøi khaùc. Ñaây goïi laø xöù khaùc. Hoûi: Laïi coù vöøa leä thuoäc nôi yù, xöù aáy vöøa leä thuoäc nôi phaùp, xöù aáy, vöøa leä thuoäc nôi chuû theå sinh ra yù thöùc chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø xöù,

hoaëc laø xöù khaùc.

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 540

Hoûi: Theá naøo laø xöù? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp coõi Duïc. YÙ coõi Duïc kia vaø phaùp coõi Duïc coù theå sinh ra yù thöùc ôû coõi Duïc. Nhö theá cho ñeán sinh ôû ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng, bieát phaùp cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng, yù cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng kia cuûa phaùp cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng coù theå sinh ra yù thöùc cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ñaây goïi laø xöù. Hoûi: Theá naøo laø xöù khaùc? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa Sô thieàn. YÙ cuûa coõi Duïc kia, vaø phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Sô thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Sô thieàn theo thöù lôùp bieát veà phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia, vaø phaùp cuûa yù thöùc nôi coõi Duïc hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, ñòa Voâ töôûng, ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa Nhò thieàn, yù nôi coõi Duïc kia, vaø phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Nhò thieàn. Hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Nhò thieàn theo thöù lôùp bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa Nhò thieàn kia, vaø phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc, hoaëc ñòa Nhò thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa Tam thieàn, yù cuûa coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Tam thieàn. Hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Theo thöù lôùp, Tam thieàn bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa Tam thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc. Hoaëc ñòa Tam thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa Töù thieàn. YÙ cuûa coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Töù thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töù thieàn theo thöù lôùp bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa Töù thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc, hoaëc ñòa Töù thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa hö khoâng, yù ôû coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa hö khoâng hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Xöù hö khoâng theo thöù lôùp bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa hö khoâng kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc, hoaëc ñòa hö khoâng, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa thöùc ñòa, yù ôû coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû thöùc ñòa hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Thöùc xöù theo thöù lôùp bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa thöùc ñòa kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc, hoaëc thöùc ñòa, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa baát duïng, yù ôû coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû ñòa baát duïng, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Baát duïng xöù theo thöù lôùp bieát phaùp cuûa coõi Duïc. YÙ cuûa baát duïng ñòa kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi coõi Duïc, hoaëc baát duïng

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 541

ñòa, hoaëc ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû coõi Duïc, bieát phaùp cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. YÙ ôû coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Höõu

töôûng, Voâ töôûng xöù theo thöù lôùp bieát phaùp ôû coõi Duïc. YÙ cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc laø ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ñaây goïi laø sinh ôû coõi Duïc, sinh ôû Sô thieàn, bieát phaùp cuûa ñòa Nhò thieàn. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Nhò thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Nhò thieàn theo thöù lôùp bieát phaùp cuûa ñòa Sô thieàn. YÙ cuûa ñòa Nhò thieàn kia phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Sô thieàn, hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû Sô thieàn, bieát phaùp cuûa ñòa Tam thieàn. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû ñòa Tam thieàn hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Tam thieàn theo thöù lôùp, bieát phaùp cuûa ñòa Sô thieàn. YÙ cuûa ñòa Tam thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Sô thieàn, hoaëc laø ñòa Sô thieàn, hoaëc ñaït ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû Sô thieàn, bieát phaùp cuûa ñòa Töù thieàn. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi ñòa Töù thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töù thieàn theo thöù lôùp bieát phaùp cuûa ñòa Sô thieàn. YÙ cuûa ñòa Töù thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi Sô thieàn hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Ngöôøi kia sinh ôû Sô thieàn, bieát ñòa khoâng xöù, bieát phaùp cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. Thöùc xöù, baát duïng xöù. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Höõu töôûng, Voâ töôûng theo thöù lôùp bieát phaùp cuûa ñòa Sô thieàn. YÙ cuûa ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû ñòa Sô thieàn, hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù ñòa, goïi laø sinh nôi Sô thieàn, nhö sinh ôû Sô thieàn cho ñeán sinh ôû Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù cuõng vaäy. Ñaây goïi laø sinh. Hoûi: Theá naøo laø chaùnh thoï? Ñaùp: Taâm thieän coõi Duïc thöù lôùp theo chaùnh thoï cuûa Sô thieàn, yù cuûa coõi Duïc kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû Sô thieàn, hoaëc leä thuoäc cuûa ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Sô thieàn thöù lôùp thuaän theo chaùnh thoï cuûa Nhò thieàn. YÙ cuûa Sô thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc nôi Nhò thieàn hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc chaúng leä thuoäc. Töø Nhò thieàn nghòch theo chaùnh thoï cuûa Sô thieàn. YÙ cuûa Nhò thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc ôû Sô thieàn, hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Sô thieàn thöù lôùp khôûi thuaän theo chaùnh thoï cuûa Tam thieàn. YÙ cuûa Sô thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Tam thieàn, hoaëc bò leä thuoäc ba coõi hoaëc khoâng bò leä thuoäc. Töø Tam thieàn khôûi nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Sô thieàn. YÙ cuûa Tam thieàn kia laø



phaùp cuûa yù thöùc ôû Sô thieàn hoaëc ñòa Sô thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Nhò thieàn theo thöù lôùp thuaän theo chaùnh thoï ôû Tam thieàn. YÙ cuûa Nhò thieàn kia, laø phaùp cuûa yù thöùc ôû Tam thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø Tam thieàn khôûi, nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Nhò thieàn. YÙ cuûa Tam thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû Nhò thieàn, hoaëc ñòa Nhò thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Nhò thieàn theo thöù lôùp thuaän theo chaùnh thoï cuûa Töù thieàn. YÙ cuûa Nhò thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc ôû

Töù thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø Töù thieàn khôûi, nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Nhò thieàn. YÙ cuûa Töù thieàn kia, phaùp cuûa yù thöùc ôû Nhò thieàn hoaëc ñòa Nhò thieàn, hoaëc ñeán Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. Tam thieàn thöù lôùp thuaän theo chaùnh thoï cuûa Töù thieàn. YÙ cuûa Tam thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Töù thieàn, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø Töù thieàn khôûi, nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Tam thieàn. YÙ cuûa Töù thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc ôû Tam thieàn, hoaëc ñòa Tam thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Tam thieàn theo thöù lôùp, vöôït thuaän vôùi chaùnh thoï cuûa hö khoâng xöù. YÙ cuûa Tam thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi hö khoâng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø hö khoâng xöù khôûi, vöôït nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Tam thieàn. YÙ cuûa hö khoâng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Tam thieàn, hoaëc ñòa Tam thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Töù thieàn theo thöù lôùp, thuaän theo chaùnh thoï cuûa hö khoâng xöù. YÙ cuûa Töù thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi hö khoâng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc, töø hö khoâng xöù khôûi ngöôïc vôùi chaùnh thoï cuûa Töù thieàn. YÙ cuûa Hö khoâng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Töù thieàn hoaëc ñòa Töù thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng, Voâ töôûng. Töù thieàn theo thöù lôùp vöôït thuaän theo chaùnh thoï cuûa Thöùc xöù. YÙ cuûa Töù thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Thöùc xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø Thöùc xöù khôûi vöôït nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Töù thieàn. YÙ cuûa Thöùc xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc ôø Töù thieàn hoaëc Ñòa Töù thieàn, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng Voâ töôûng, Hö khoâng xöù theo thöù lôùp thuaän vôùi chaùnh thoï cuûa Thöùc xöù, Hö khoâng xöù kia laø phaùp yù thöùc cuûa yù Thöùc xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. töø Thöùc xöù khôûi nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa hö khoâng xöù. YÙ cuûa Thöùc xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi hö Khoâng xöù, hoaëc hö khoâng xöù, hoaëc ñeán Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. hö khoâng xöù theo thöù lôùp vöôït thuaän theo chaùnh thoï cuûa baát duïng xöù. YÙ cuûa Hö khoâng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi baát duïng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø baát duïng xöù khôûi vöôït nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa hö khoâng xöù. YÙù cuûa baát duïng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi hö khoâng xöù, hoaëc hö khoâng xöù, hoaëc ñeán ñòa Höõu töôûng,

SOÁ 1547 - LUAÄN TYØ BAØ SA - Quyeån 5 543

Voâ töôûng. Thöùc xöù theo thöù lôùp thuaän vôùi chaùnh thoï cuûa baát duïng xöù. YÙ cuûa Thöùc xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi baát duïng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø baát duïng xöù khôûi nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Thöùc xöù. YÙ cuûa baát duïng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Thöùc xöù, hoaëc Thöùc xöù, hoaëc ñeán Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. Thöùc xöù theo thöù lôùp vöôït thuaän vôùi chaùnh thoï cuûa Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. YÙ cuûa Thöùc xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi hoaëc khoâng leä thuoäc. Töø Höõu töôûng, Voâ töôûng, khôûi vöôït nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa Thöùc xöù. YÙ cuûa Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Thöùc xöù, hoaëc Thöùc xöù, hoaëc ñeán Höõu töôûng, Voâ töôûng

xöù. Töø baát duïng xöù, thöù lôùp thuaän vôùi chaùnh thoï cuûa Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. YÙ theo baát duïng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù, hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc, töø Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù, khôûi nghòch vôùi chaùnh thoï cuûa baát duïng xöù. YÙ cuûa Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi baát duïng xöù hoaëc baát duïng xöù, hoaëc Höõu töôûng, Voâ töôûng xöù. Ñaây goïi laø chaùnh thoï. Hoûi: Theá naøo laø chaùnh thoï khaùc? Ñaùp: Ñaây laø noùi boán loaïi yù chuyeån hoùa cuûa coõi Duïc: 1. Quaû Sô thieàn. 2. Quaû Nhò thieàn. 3. Quaû Tam thieàn. 4. Quaû Töù thieàn. Quaû Sô thieàn: Taâm chuyeån hoùa theo thöù lôùp töø theá tuïc ñeán Sô thieàn hieän ôû tröôùc. YÙ cuûa coõi Duïc kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Sô thieàn laø chuyeån hoùa, hoaëc saùu nhaäp, hoaëc boán nhaäp. Saùu nhaäp thì taâm mình an truï. Boán nhaäp chaúng phaûi taâm mình an truï. Töø theá tuïc ñeán Sô thieàn thöù lôùp chuyeån hoùa nôi coõi Duïc cuûa quaû Sô thieàn. YÙ cuûa ñòa Sô thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi coõi Duïc laø chuyeån hoùa, hoaëc saùu nhaäp, hoaëc boán nhaäp. Hoûi: Leõ ra phaûi coù saùu, vì sao noùi boán? Ñaùp: Vì taâm kia khoâng chuyeån hoùa höông, vò? Hoûi: Vì sao khoâng chuyeån hoùa höông vò? Ñaùp: Vì khoâng khieán cho thaønh töïu, neân coù chuyeån hoùa. Laïi coù thuyeát noùi: Söï chuyeån hoùa höông, vò kia, do taâm ñoù khoâng thaønh töïu. Nhö nöõ coù nöõ caên, nam coù nam caên, chæ vì caùc caên ñoù khoâng thaønh töïu. Cuõng theá, söï chuyeån hoùa höông, vò kia chæ khoâng thaønh töïu. Noùi nhö theá laø phaûi chuyeån hoùa höông vò. Quaû Nhò thieàn nôi coõi Duïc bieán hoùa taâm theo thöù lôùp. Töø theá tuïc



ñeán Nhò thieàn hieän ôû tröôùc. YÙ ôû coõi Duïc kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Nhò thieàn: hoaëc saùu nhaäp, hoaëc boán. Töø theá tuïc ñeán Nhò thieàn theo thöù lôùp chuyeån hoùa nôi coõi Duïc cuûa quaû Nhò thieàn. YÙ cuûa Nhò thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi coõi Duïc, nghóa laø chuyeån hoùa saùu nhaäp. Quaû Tam thieàn nôi coõi Duïc, chuyeån hoùa taâm theo thöù lôùp töø theá tuïc ñeán Tam thieàn hieän ôû tröôùc. YÙ coõi Duïc kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Tam thieàn, hoaëc saùu nhaäp hoaëc boán nhaäp. Töø theá tuïc ñeán Tam thieàn thöù lôùp chuyeån hoùa taâm nôi coõi Duïc cuûa Tam thieàn. YÙ cuûa quaû Tam thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi coõi Duïc, nghóa laø chuyeån hoùa saùu nhaäp. Quaû Töù thieàn nôi coõi Duïc laø chuyeån hoùa taâm theo thöù lôùp töø theá tuïc ñeán Töù thieàn hieän ôû tröôùc. YÙ ôû coõi Duïc kia laø phaùp cuûa yù thöùc nôi Töù thieàn, laø chuyeån hoùa saùu nhaäp, hoaëc boán nhaäp. Töø theá tuïc ñeán Töù thieàn thöù lôùp chuyeån hoùa taâm ôû coõi Duïc cuûa Töù thieàn. YÙ cuûa Töù thieàn kia laø phaùp cuûa yù thöùc ôû coõi Duïc: laø chuyeån hoùa saùu nhaäp. Ñaây goïi laø chaùnh thoï khaùc. Hoûi: Neáu thaønh töïu nhaõn giôùi thì ngöôøi kia coù thaønh töïu Saéc giôùi hay khoâng? Ñaùp: Ñuùng theá! Neáu ñaõ thaønh töïu nhaõn giôùi, thì ñöông nhieân cuõng seõ thaønh töïu Saéc giôùi. Hoûi: Coù tröôøng hôïp naøo thaønh töïu saéc giôùi maø khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi hay chaêng? Ñaùp: Coù, sinh ôû coõi Duïc, khoâng ñöôïc nhaõn giôùi, neáu ñöôïc roài laïi maát. Khoâng ñöôïc laø nhö ngöôøi muø baåm sinh

vaø ôû trong thai meï, phoâi nôi tröùng daày daàn. Neáu ñöôïc roài maát töùc nhö nhaõn giôùi hoaëc thoaùt ra, hoaëc muïc naùt, vôõ, rôùt, moùc ra, hoaëc môø, khoùi che, buïi baùm nhö theá, do nhöõng tai haïi khaùc laøm hoûng maét. Hoûi: Neáu thaønh töïu nhaõn giôùi, thì cuõng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi phaûi chaêng? Ñaùp: Hoaëc thaønh töïu nhaõn giôùi, nhöng chaúng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Thaønh töïu nhaõn giôùi, maø chaúng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi laø sao? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi khoâng hieän ôû tröôùc, ñoù goïi laø thaønh töïu nhaõn giôùi, chaúng phaûi nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi chaúng phaûi thaønh töïu nhaõn giôùi? Ñaùp: ÔÛ nôi thai, phoâi nôi tröùng daày daàn. Neáu sinh ôû coõi Duïc khoâng ñöôïc nhaõn caên, neáu ñöôïc roài laïi maát. Ñaây goïi laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi, chaúng thaønh töïu nhaõn giôùi.



Hoûi: Theá naøo laø neân thaønh töïu nhaõn giôùi vöøa thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc coù ñuû caùc caên, cuõng sinh ôû Sô thieàn vaø sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, khi nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñaây goïi laø vöøa thaønh töïu nhaõn giôùi vöøa thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Coù tröôøng hôïp naøo khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi maø cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi phaûi chaêng? Ñaùp: Sinh ôû coõi Voâ Saéc. Ñaây goïi laø khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu ñaõ thaønh töïu saéc giôùi, thì cuõng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi phaûi chaêng? Ñaùp: Hoaëc thaønh töïu saéc giôùi chaúng phaûi laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Hoûi: Theá naøo laø thaønh töïu saéc giôùi, chaúng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn. Khi nhaõn thöùc giôùi khoâng hieän ôû tröôùc, ñoù goïi laø thaønh töïu saéc giôùi, chaúng phaûi laø nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi, chaúng thaønh töïu saéc giôùi? Ñaùp: Vieäc naøy khoâng coù. Hoûi: Theá naøo laø vöøa thaønh töïu saéc giôùi, vöøa thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, ñaày ñuû caùc caên, cuõng sinh ôû Sô thieàn vaø sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, khi nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñaây goïi laø vöøa thaønh töïu saéc giôùi, thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø khoâng thaønh töïu saéc giôùi, cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Voâ Saéc, ñoù goïi laø khoâng thaønh töïu saéc giôùi, cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi, thì cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi phaûi khoâng? Ñaùp: Ñuùng theá. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi, thì cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, laïi coù tröôøng hôïp naøo khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, thì chaúng phaûi khoâng thaønh töïu saéc giôùi hay khoâng? Ñaùp: Coù, sinh ôû coõi Duïc, khoâng ñöôïc nhaõn caên, neáu ñöôïc roài thì laïi maát.



Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, thì cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi phaûi khoâng? Ñaùp: Hoaëc khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, thì khoâng

thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, khoâng phaûi laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: ÔÛ trong thai, phoâi nôi tröùng daày daàn. Neáu sinh ôû coõi Duïc thì seõ khoâng ñöôïc nhaõn caên, neáu ñöôïc roài thì laïc maát. Ñaây goïi khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, khoâng phaûi laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Vì sao khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi thì chaúng phaûi khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi khoâng hieän ôû tröôùc, ñoù goïi laø khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi, chaúng phaûi khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi. Hoûi: Theá naøo laø khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Voâ Saéc, ñoù goïi laø khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø chaúng phaûi khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, ñaày ñuû nhaõn caên. Sinh ôû Sô thieàn vaø cuõng sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñaây goïi laø chaúng phaûi khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi, nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi thì cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi, thì cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi, thì chaúng phaûi khoâng thaønh töïu saéc giôùi phaûi khoâng? Ñaùp: Coù, sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi khoâng hieän ôû tröôùc. Hoûi: Neáu nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu thì ngöôøi kia vaø thaønh töïu saéc giôùi vöøa khoâng thaønh töïu ñöôïc phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá. Neáu saéc giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, thì ngöôøi kia vöøa thaønh töïu nhaõn giôùi vaø vöøa khoâng thaønh töïu. Hoûi: Coù nhaõn giôùi naøo thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu ñöôïc maø khoâng thaønh töïu saéc giôùi chaêng? Ñaùp: Coù. Sinh ôû coõi Duïc, ñöôïc nhaõn caên lieàn maát. Hoûi: Neáu nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu c, thì ngöôøi kia



vöøa thaønh töïu thöùc giôùi vöøa khoâng thaønh töïu phaûi chaêng? Ñaùp: Hoaëc nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu maø, khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu maø chaúng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc ñöôïc nhaõn caên lieàn maát. Ñoù laø noùi nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, maø chaúng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn thöùc giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu maø chaúng thaønh töïu nhaõn giôùi? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn. Töø nhaõn thöùc giôùi khôûi, ñoù laø nhaõn thöùc giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, maø chaúng thaønh töïu phi nhaõn giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc, coõi Saéc maát, sinh leân coõi Voâ Saéc. Ñoù goïi laø nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø khoâng phaûi nhaõn giôùi thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, ñaày ñuû nhaõn caên, sinh ôû Sô thieàn, cuõng sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn

nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñaây laø khoâng phaûi nhaõn giôùi thaønh töïu ñöôïc khoâng thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu saéc giôùi ñaõ thaønh töïu vaø ñöôïc khoâng thaønh töïu, thì ngöôøi kia cuõng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi vaø ñöôïc khoâng thaønh töïu chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá! Neáu saéc giôùi ñaõ thaønh töïu vaø ñöôïc khoâng thaønh töïu, thì ngöôøi kia cuõng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi vaø ñöôïc khoâng thaønh töïu. Hoûi: Coù nhaõn thöùc giôùi naøo thaønh töïu vaø ñöôïc khoâng thaønh töïu, maø khoâng phaûi laø thaønh töïu saéc giôùi hay khoâng? Ñaùp: Coù, sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, töø nhaõn thöùc giôùi khôûi. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi vaø thaønh töïu ñöôïc, thì ngöôøi kia cuõng khoâng thaønh töïu saéc giôùi vaø thaønh töïu phaûi khoâng? Ñaùp: Ñuùng theá! Neáu saéc giôùi khoâng thaønh töïu vaø thaønh töïu ñöôïc, thì ngöôøi kia cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi vaø thaønh töïu ñöôïc. Hoûi: Coù nhaõn giôùi naøo khoâng thaønh töïu, vaø thaønh töïu ñöôïc, maø khoâng phaûi laø thaønh töïu saéc giôùi hay khoâng? Ñaùp: Coù, sinh ôû coõi Duïc, khoâng coù nhaõn caên laïi ñöôïc nhaõn caên.

Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu nhaõn giôùi vaø thaønh töïu ñöôïc, thì ngöôøi kia cuõng khoâng thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi vaø thaønh töïu ñöôïc khoâng? Ñaùp: Hoaëc nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu vaø thaønh töïu ñöôïc, chaúng phaûi thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu vaø thaønh töïu ñöôïc, chaúng phaûi thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, nhaõn caên khoâng ñuû, nhöng laïi ñöôïc nhaõn caên. Ñoù laø noùi nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu ñöôïc thaønh nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn thöùc giôùi khoâng thaønh töïu thaønh töïu ñöôïc, chaúng phaûi nhaõn giôùi? Ñaùp: Sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñoù goïi laø nhaõn thöùc giôùi khoâng thaønh töïu vaø thaønh töïu ñöôïc, chaúng phaûi thaønh töïu nhaõn giôùi. Hoûi: Theá naøo laø nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu thaønh töïu ñöôïc, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: ÔÛ coõi Voâ Saéc maát, sinh xuoáng coõi Duïc, saéc. Ñaây laø noùi nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu ñöôïc thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Theá naøo chaúng phaûi nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu ñöôïc thaønh töïu, cuõng laø nhaõn thöùc giôùi? Ñaùp: Sinh ôû coõi Duïc, nhaõn caên ñaày ñuû, sinh ôû Sô thieàn, cuõng sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Ñaây laø chaúng phaûi nhaõn giôùi khoâng thaønh töïu, ñöôïc thaønh töïu, cuõng laø thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi ñöôïc thaønh töïu, thì ngöôøi kia cuõng khoâng thaønh töïu ñöôïc thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi chaêng? Ñaùp: Ñuùng theá! Neáu khoâng thaønh töïu saéc giôùi ñöôïc thaønh töïu, thì ngöooi kia cuõng khoâng thaønh töïu ñöôïc thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi. Hoûi: Coù tröôøng hôïp naøo khoâng thaønh töïu maø ñöôïc thaønh töïu nhaõn thöùc giôùi maø chaúng phaûi thaønh töïu saéc giôùi hay khoâng? Ñaùp: Coù, sinh ôû Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn, nhaõn thöùc giôùi hieän ôû tröôùc. Nhö nhaõn giôùi, saéc giôùi, nhaõn thöùc giôùi, caùc giôùi khaùc cuõng vaäy. Noùi roäng veà xöù cuûa möôøi taùm giôùi xong.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*